

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ” – ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

КАТЕДРА “ОБЩЕСТВЕНОЗДРАВНИ НАУКИ”

ТЕЗИСИ НА ПРАКТИЧЕСКО УПРАЖНЕНИЕ № IV-5

**ЗА РЕДОВНО ЗАНЯТИЕ И САМОСТОЯТЕЛНА ДИСТАНЦИОННА ПОДГОТОВКА
ПО**

„СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА”

ЗА СТУДЕНТИ ОТ МУ – ПЛЕВЕН, РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ

**СПЕЦИАЛНОСТ „МЕДИЦИНА”
ВТОРИ КУРС, ЧЕТВЪРТИ СЕМЕСТЪР**

**ТЕМА: „ЗАКЛЮЧИТЕЛНО ЗАНЯТИЕ И ТЕСТ ПО
ДЕМОГРАФИЯ”**

РАЗРАБОТИЛ: ГЛ. АС. Д-Р ДИМА ЦАНОВА, Д.М.

Гр. Плевен

2020 год.

I. ОБОБЩЕНИЕ НА МАТЕРИАЛА ОТ РАЗДЕЛ „ДЕМОГРАФИЯ“.

Припомнете си отговорите на следните въпроси:

1. Медицинска демография – предмет, основни раздели.
2. Основни показатели за статика - брой и структура на населението по определени признаци.
3. Подходи за оценка на възрастовата структура на населението.
4. Основни показатели за динамика на населението.
5. Естествено движение на населението - определение, индикатори за оценка.
6. Медико-социални аспекти на раждаемостта
 - Статистически показатели - раждаемост, обща и повъзrastова плодовитост, специфични показатели за възпроизводство.
 - Тенденции на раждаемостта в света и в България.
7. Медико-социални аспекти на общата смъртност.
 - Статистически показатели - брутен показател, стандартизирани показатели, специфични показатели за смъртност
 - Характеристика на общата смъртност в света и в България - тенденции, структура.
8. Медико-социални аспекти на детската смъртност.
 - Детска смъртност – същност и информативна стойност на показателя.
 - Възрастово-специфични показатели за детска смъртност
 - Характеристика на детската смъртност в света и в България – тенденции, структура.
9. Средна продължителност на предстоящия живот
 - Определение и информативна стойност на показателя
 - Тенденции на СППЖ в света и в България.
10. Информативна стойност на демографските показатели при оценка на общественото здраве.

II. Отговорете самостоятелно на следните тестови въпроси:

1. Под статика на населението се разбира:
 - а/ промените в броя и структурата на населението за определен период от време;
 - б/ състоянието на населението към определен момент.
2. В структурата на новородените по пол в дадена популация:
 - а/ двата пола имат равен относителен дял
 - б/ жените имат по-висок относителен дял
 - в/ мъжете имат по-висок относителен дял
3. Възрастовата пирамида на населението в България показва, че изравняване на относителните дялове на жените и мъжете настъпва във възрастта:
 - а/ 45-49 години;
 - б/ 50-54 години;
 - в/ не настъпва такова изравняване.
4. Възрастовата структура на населението е:
 - а/ промените в относителните дялове на различните възрастови групи за определен период;

б/ разпределението на населението по отделни възрастови групи;
в/ нито едно от горепосочените.

5. Определете вида на възрастовата структура на дадена страна, ако относителният дял на лицата от 0-14г. е 28%, от 15-49г. е 52% и над 50г. е 20%.

а/ регресивен;

б/ прогресивен;

в/ стационарен.

6. Определете степента на демографско застаряване на дадена страна, ако лицата над 65г. са с относителен дял 8%.

а/ млада;

б/ в преддверието на стареенето;

в/ застаряла.

7. При висока раждаемост, висока обща и детска смъртност и ниска средна продължителност на предстоящия живот, възрастовата структура е от:

а/ прогресивен тип;

б/ регресивен тип;

в/ стационарен тип.

8. Раждаемостта е показател за:

а/ честотата на раждане на живи деца на 1000 жени от определена възрастова група;

б/ честотата на раждане на живи деца на 1000 жени в плодовита възраст за определен период от време на определена територия;

в/ честотата на раждане на живи деца на 1000 души от населението за определен период от време на определена територия.

9. Ако раждаемостта на една страна е 22,3 на 1000, я определяме като:

а/ ниска;

б/ средна;

в/ висока.

10. Показателят, изчислен като

брой живородени за дадена година x 1000 представлява:
средногодишен брой жени на 15-49 г.

а/ сумарна плодовитост;

б/ обща плодовитост;

в/ раждаемост.

11. В структурата на живородените по възраст на майката в България най-висок относителен дял имат:

а/ живородените от майки на 15-19 години;

б/ живородените от майки на 20-24 години;

в/ живородените от майки на 25-29 години.

12. Нето коефициентът за възпроизводство се изразява чрез:

а/ средния брой деца, които би родила една жена през целия си плодовит период;

б/ броя живородени на 1000 жени в плодовитата възраст;
в/ средния брой момичета, които би родила една жена през целия си плодовит период, ако коефициентите за повъзrastова плодовитост останат непроменени и се отчитат повъзrastовите показатели за смъртност при жените.

13. Какъв тип възпроизводство на населението се осъществява при нето коефициент на възпроизводство под 1?

- а/ разширено;
- б/ стационарно;
- в/ стеснено.

14. Показателят, изчислен като живородени от жени на възраст 15-19 г. х 100

общ брой живородени

по своята статистическа същност представлява:

- а/ средна величина;
- б/ показател за честота;
- в/ показател за структура.

15. Общата смъртност характеризира:

- а/ честотата на умираанията сред цялото население за определен период на определена територия;
- б/ честотата на умираанията по определена причина;
- в/ честотата на умираанията сред определена възrastова група.

16. Повъзrastовата смъртност за възрастта 30-39 години е по-висока при:

- а/ жените;
- б/ мъжете;
- в/ няма различия.

17. За елиминиране различията във възrastовата структура на населението на два района при сравняване на показателите за обща смъртност, се използва:

- а/ стандартизация;
- б/ таблици за смъртност;
- в/ нито едно от посочените.

18. Структурата на общата смъртност по причини в развиващите се страни е:

- а/ болести на органите на кръвообръщението, новообразувания, болести на дихателната система, травми и отравяния;
- б/ инфекциозни болести и паразитози, болести на органите на кръвообръщението, новообразувания, травми, болести на дихателната система, перинатални причини;
- в/ болести на дихателната система, болести на нервната система, болести на кожата и подкожието, инфекциозни болести и паразитози.

19. Относителният дял на сърдечно-съдовите заболявания в структурата на причините за умираания през последните години в България е:

- а/ 40-45%;
- б/ 50-55%;

в/ над 60%.

20. Майчината смъртност е показател, който включва:
- а/ всички умирения при жените;
 - б/ всички умирения на родилки, независимо от причината за смъртта;
 - в/ всички умирения на жени във връзка с бременността, раждането и послеродовия период /до 42 ден след раждането/
21. Показателят, изчислен като умрели лица от новообразувания $\times 100000$ представлява: средногодишен брой население
- а/ общ интензивен показател;
 - б/ специфичен интензивен показател;
 - в/ екстензивен показател.
22. Показателят детска смъртност отчита смъртността при децата от 0 до 5 годишна възраст.
- а/ вярно
 - б/ невярно
23. Определете нивото на показателя детска смъртност в дадена страна, ако стойността му е 13,8‰.
- а/ ниско;
 - б/ средно;
 - в/ високо.
24. Най-ниското ниво на детска смъртност, достигнато в света, се отличава от най-високите регистрирани нива:
- а/ около 10 пъти
 - б/ около 20 пъти
 - в/ над 30 пъти.
25. Върху кой от изброените показатели възрастовата структура не оказва влияние?
- а/ раждаемост;
 - б/ детска смъртност;
 - в/ обща смъртност.
26. Показателят, изчислен като брой умрели деца 0-6 ден вкл. + мъртвородени $\times 1000$ представлява: брой живородени през годината
- а/ ранна неонатална смъртност
 - б/ мъртвораждаемост
 - в/ перинатална смъртност
27. Водещи причини за детска смъртност в развитите страни са:
- а/ вродени аномалии, някои състояния в перинаталния период, болести на дихателната система;

б/ болести на дихателната система, вродени аномалии, някои състояния в перинаталния период;
в/ някои състояния в перинаталния период, вродени аномалии, болести на дихателната система.

28. Оценете нивото на смъртността до 5 годишна възраст в една страна, ако числената стойност на показателя е 189‰.

- а/ високо;
- б/ много високо;
- в/ средно.

29. Кой от изброените показатели влияе в най-голяма степен върху динамиката на средната продължителност на предстоящия живот?

- а/ повъзрастовата смъртност;
- б/ обща плодовитост;
- в/ общата смъртност.

30. Средната продължителност на предстоящия живот в една страна за мъжете през дадена година е 67 години. Това означава, че:

- а/ мъжете, достигнали до 60 годишна възраст, предстои да живеят още 7 години;
- б/ поколението на родените през съответната година момчета предстои да преживее 67 години, ако повъзрастовата смъртност при мъжете не се променя
- в/ средната възраст на умирање на мъжете е 67 г.

ИЗТОЧНИЦИ ЗА САМОСТОЯТЕЛНА ПОДГОТОВКА:

1. Г. Грънчарова, С. Александрова-Янкуловска. Демографски подходи за изучаване на общественото здраве. В: Социална медицина. Шесто издание. Издателски център на МУ—Плевен, 2017, 2018 г.- стр. 113-156
2. Лекционен материал – Лекция №№ 1, 2, 3 от четвърти семестър.
3. Материали от проведените досега практически упражнения.